ناساندنی دوو کتێبی نوێ

لەم ماوەیەدا دوو کتێبی نوێی نوسەر و چالاکوانی دووره وڵات هیوا ناسیح چاپ و بڵاوکرانەوە کە بریتین لە:

١. هەڵەبجە و ئەنفال ، لە چاپخانەی بینایی بە قەبارەی ناوەند، چاپکراوە، پارێزگاری سلێمانی د. هەڤاڵ ئەبوبەکر ئەرکی چاپکردنی گرتۆتە ئەستۆ.ئەم کتێبە بریتییە لە سێ بەش

بەشی یەکەم: کۆمەڵێک وتار و بابەتە، کە لەسەر هەندێک چالاکی و کاری گرنگن لە ئەوروپا و کوردستان، کە نوسەر بۆ بە جینۆسایدناساندنی هەڵەبجە و ئەنفال و تاوانەکانی دژ بە گەلی کورد ئەنجامی داون.

بەشی دووەم: کۆمەڵێک راپۆرت وتاری وەرگێڕراوە لە میدیای ڕۆژاواوە، بە هەمان شێوە لەسەر کۆمەڵکوژییەکان و دادوەری لە جیهاندا، ئەم بابەتانە لە سێ زمانی ئەڵمانی، عەرەبی و ئینگلیزییەوە وەرمگێڕاون.

بەشی سێیەم: کۆمەڵێک چاوپێکەوتنی ڕۆژنامەوانییە، یەکێکیان بە ئەڵمانی لەگەڵ نوسەر ئەنجام دراوە، لە میانەی توێژینەوەیەک لەسەر کورد و ئەوانی تر هی ڕۆژنامە و گۆڤار و سایتە کوردییەکانن. سەرجەمیان لە چوارچێوەی هەڵەبجە و ئەنفال و کارکردن بۆ ئەو دۆسیانە و مافی مرۆڤن.

چالاکییەکانی لێرەدا تۆمارکراون زۆریان لە چوارچێوەی کارەکانی ڕێکخراوی (چاک)دا بوونە، کە کاتی خۆی چالاکترین ڕێکخراوی بواری مافەکانی مرۆڤ و کارکردن بۆ بەجینۆسایدناساندنی هەڵەبجە و ئەنفال بوو لە باشوری کوردستان و هەندەراندا، بەڵام بیرۆکە و دەستپێشکەری نوسەری کتێبەکە بوونە، وە ئەو ڕۆڵی سەرەکی تێیاندا هەبووە. دوو پرۆژەکەیش کە پێشکەش بە دەزگا پەیوەندیدارەکانی حکومەت و پەرلەمانی باشوری کوردستان کراون، ناوبراو نوسیونی. لە گرنگترین کارەکانیش ڕێکخستنی یەکەم کۆنفرانس بۆ بەجینۆسایدناساندنی هەڵەبجە و ئەنفال لە بارەگای سەرەکی نەتەوە یەکگرتووەکان لە شاری ژنێڤ، گەیاندنی دۆسیەی هەڵەبجە و ئەنفال بە پەرلەمانی سویسرا و پرۆسەی دەنگدان بۆ بەجینۆساید ناساندنی ساڵی ٢٠١١، هەروەها چوونە پاڵی ڕێخکراوی ئەمنستی ئینتەرناشناڵ لەسەر دۆسیەی دادگاییکردنی گەورەتاوانبار نزار خەزرەجی و …هتد.

شایەنی باسە هەردوو وتاری: ئەمریکا، سەددام و گازی ژەهراوی (پەیوەندیە نهێنییەکانی ئەمریکا وسەددام لە هەشتاکاندا)، هەروەها یەکەمین ڕاپۆرتی میدیای ئەوروپی لەسەر پرۆسەی ئەنفالەکان بەناوی (سکاڵای قورسی کوردەکان لە دەست بەغدا، بەکارهێنانی گازی کیمیایی دژ بە دێهاتە کوردییەکانی عێراق)، کە لە ئەڵمانییەوە وەریگێڕاون، دیارە ئەم دوو بابەتە بایەخ و گرنگی خۆیان هەیە، لە ڕووی زانیارییەکانی ناوی و هاوکات وەک بەڵگەنامەی ڕۆژنامەوانیش. لەگەڵ وتار و بابەتەکاندا هەندێک بەڵگەنامەی گرنگی بڵاوکراونەتەوە، کە بەشێکیان بۆ یەکەمجارە بڵاودەکرێنەوە.

هەروەها چەند بابەتێک لە سەر راکێشانی تاوانبارانی گەلانی جیهان بە سێ تاوانە گەورەکە (گەلکوژی واتە جینۆساید، تاوانەکانی جەنگ و تاوانەکانی دژ بە مرۆڤایەتی) و دادگاییکردنیان. ئەمەش بە مەبەستی ئاشنابوونی خوێنەر و چالاکوانانی مافی مرۆڤە لەسەر دادگای تاوانبارکردنی نێودەوڵەتی هەمیشەیی لە جیهاندا و هەروەها ئەو دادگایی و پرۆسانەی لەم بوارەدا ئەنجام دراون. چونکە بەداخەوە لە نێو گەلی ئێمەدا زانیاریی لەسەر ئەم بابەتانە زۆر کەمە، زۆر گرنگە خوێنەر و بەتایبەت چالاکوانانی ئەم بوارە تێبگەن، کە ڕاستە کارکردن لەم بوارەدا حەوسەڵە و وزە و توانا و ئارامیی زۆری دەوێت، بەڵام دونیاش وەک دەڵێن (شاری بێ ساحێب نییە)، بۆیە سەرەڕای ئەو هەموو ستەم و نادادی و ناهەقییەی لە وڵاتانی جیهاندا کراوە و دەکرێت، زۆر جارانیش داد و دادوەریی ئامانجی خۆی پێکاوە و دەپێکێت، لە ئەنجامدا، وەک لە وتارێکیاندا هاتووە، دەیان سەرکردەی زۆردار و خوێنڕێژ و سەرۆک و پاشای وڵاتان لە جیهاندا، کە گەلکوژی و کۆمەڵکوژی و گەورەتاوانەکانی تریان ئەنجامداوە، پێش مەرگیان دادگایی کراون و سزای ڕەوایانەی خۆیان وەرگرتوە.

٢. ئێمە لە دیدی ئەوانەوە، لە چاپخانەی ئاسیا چاپکراوە، ئەم کتێبەیان کۆمەڵێک وتاری سیاسی، چاوپێکەوتن و خوێندنەوەی کتێبە لەسەر کورد و ناوچەی خۆرهەڵاتی ناوەڕاست، کە بە چەند زمانێکی بیانی لە ئەوروپا بڵاوکراونەتەوە، هیوا ناسیح وەریگێڕاون و ئامادەی کردون. نوسەر و وەرگێڕ بەکر شوانی پێشەکی بۆ نوسیوە. لەسەر ئەرکی د. تەها ڕەسوڵ چاپ کراوە.
نوسەر لە پێشەکییەکەیدا نوسیویەتی: ((ئەم کارەی من دەستم داوەتێ لە وڵاتە پێشکەوتوەکاندا کاری دەزگا و دامەزراوەی تایبەتن، تا بەدواداچوون بۆ ئەو بابەتانە بکەن، کە لەسەر گەلەکەیان نوسراوە، بەڵام من لە نەبوونی ئەو جۆرە دەزگایانەدا هاتوم و

دەستم بردوە بۆ ئەم کارە، هەرچەند نازانم ئایا کتێبخانەی کوردی کتێبی وای تێدا بێت یان نا، کە وتاری سیاسیی ڕۆژنامەنوس و چاودێرانی بیانی کرابێتنە کوردی و لە دووتوێی کتێبدا بڵاوکرابێتەوە، بەڵام بۆ خوێنەری کورد گرنگە، کە بزانێت کێشەی کورد لە ڕوانگەی ئەوانەوە چۆن دەبینرێت، چەندە جێی بایەخە و چەند زانیارییان لە سەری هەیە)).

ئەم کتێبە بریتییە لە سێ بەش، بەم جۆرە:

بەشی یەکەم کۆمەڵێک وتار و ڕێپۆرتاژی ڕۆژنامەوانی، کە لە ڕۆژنامە و گۆڤارە ئەڵمانیزمانەکاندا بڵاوکراونەتەوە و لەلایەن نوسەرەوە لە کات و ساتی خۆیدا کراون بە کوردی و لە ڕۆژنامە و گۆڤار و سایتە کوردییەکاندا بڵاوکراونەتەوە، هەرچەندە وا ئێستا هەندێک لەم وتارانە دە تا پانزە ساڵێکی بەسەردا تێپەڕیوە، بەڵام ئەوانەش بایەخی خۆیان لە دەست نەداوە، چونکە گرنگە دید و بۆچوونی ئەوانی دی، کە بە زۆری نوسەر و ڕۆژنامەنوسی ناسراو و پیشەیین لەسەر کێشە گەرمەکانی، کە لەدەوروبەری ئێمە ڕوویداوە و زۆربەشیان بەردەوامن، بزانین، تا بۆمان دەرکەوێت چۆنیان ڕوانیوەتە کێشەکان، پێشبینیان چی بووە، سەرنجیان چیە و ڕەخنەیان لە چی بووە. بۆهەر یەکەیشیان وێنەی نوسەرەکەی یان یەک لەو وێنانەی لەگەڵ بابەتەکەدا لە ئۆرگیناڵەکەدا بڵاوکراوەتەوە، لێرەش لەگەڵی دانراوە، لەگەڵ لینکی سەرچاوەی بابەتەکە.

بەشی دووەم چەند چاوپێکەوتنێکی ڕۆژنامەوانین، لەمانە دوانیان هیوا ناسیح خۆی ئەنجامی داون، یەکەمیان لەگەڵ پەرلەمانتارێکی سویسری، کە ئێستا هاوسەرۆکی پارتی سۆسیالیستی سویسرایە، کە دووەم گەورەترین پارتی نێو پەرلەمانی ئەو وڵاتەیە. هەروەها لەگەڵ د. تۆماس شمیدینگەر کە ئەکادیمی، نوسەر و توێژەرەوەیەکی ناسراوی نەمسایە و زۆر دۆستی کوردە و چەندین جار سەردانی کوردستانی کردوە و چەندان کتێبیشی لەسەر کورد نوسیوە.

بەشی سێیەمیش خوێندنەیەوە بۆ چەند کتێبێکە، یان وردتر بڵێین پوختەی پێنج کتێبە، کە بە زمانی ئەڵمانی و لە دەزگا بەناوبانگەکانی ئەوروپادا بڵاوکراونەتەوە، ناوەڕۆکەکانیان ڕاستەوخۆ یان ناڕاستەوخۆ پەیوەندییان بە خەباتی گەلی کورد و کەلتور و بارودۆخی کوردستان یان ئەو وڵاتانەوە هەیە کە کوردیان بەسەردا دابەش کراوە. نوسەر پاش خوێندنەوەی کتێبەکان، هاتوە ناوەڕۆکەکانی بە سەرنج و تێبینی خۆیەوە لەسەڕیان بە کوردییەکی ڕەوان نوسیوەتەوە.

بەکر شوانی لە پێشەکییەکەیدا دەنووسێت ((زۆربەی دەوڵەتان و میللەتانی جیهان هەر لە سەردەمانێکی زووەوە دەزگاگەلی تایبەت بە بەدواداچوون و کۆکردنەوە و ئەرشیفکردن و وەرگێڕانی ئەو بابەتانەیان هەیە کە ئەوانی تر دەربارەیان بەرهەمی دەهێنن. وەلێ کورد، وەک خاوەن قەوارە و دەسەڵات لەم سەردەمەدا، سەرباری هەبوونی بوار و توانای پێویست، لەم بوارەدا زۆر کەمتەرخەمە و ڕای گشتیی کوردستان بەدەگمەن نەبێت، ئاگاداری ئەو هەموو بابەتە نییە کە لە دنیای ڕۆژئاوادا لەبارەیەوە بەرهەم دەهێندرێن. ئەوەش وا دەکات کەسانی خەمخۆری وەک کاک هیوا ناسیح و بە دەستپێشخەریی خۆیان دەست بە ئەرکێکی لەو جۆرە ببەن.
وەرای دەستخۆشیم لە کاک هیوا ناسیح، هیوادارم ئەم کارە هەژایەی ببێت بە سەرەتایەک بۆ دامەزراندنی ناوەند و دەزگای تایبەت بە بەدواداچوون و پەلێنکردن و وەرگێڕانی زیاتری ئەو بابەتانەی کە لە دیدی ئەوانی ترەوە لەسەر کورد و دۆزەکەی نووسراون)).
هەر دوو کتێبەکە ژمارەی سپاردنیان لە لایەن بەڕێوبەرێتی گشتی کتێبخانە گشتییەکانەوە پێدراوە.

ئەم دوو کتێبەی نووسەر لەلایەن کۆمپانیایی بلاق پەیک ەوە دابەش کراوە، ئێستا لە زۆر لە ناوەندەکانی فرۆشی کتێب لە شاری سلێمانی و هەولێر لەبەر دەستە.